

جناب آقای دکتر سعید نمکی وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

موضوع: اثرات منفی پایین نگه داشتن تعرفه‌های خدمات پزشکی بر سلامت مردم

با سلام و عرض ادب. در روزهای اخیر شاهد اعتراضات پزشکان و انجمن‌های علمی نسبت به تعیین تعرفه‌ی بسیار پایین‌تر از افزایش نرخ تورم بوده‌ایم. انجمن علمی روانپزشکان ایران علاوه بر حمایت از این موضع به‌حق پزشکان، برخی از اثرات نامطلوب این تصمیم بر سلامت عمومی مردم را که مورد غفلت قرار گرفته است یادآوری می‌کند. تنها یکی از اهداف پزشکان از درخواست افزایش تعرفه‌های خدمات پزشکی پیشگیری از افت سطح زندگی خود و در بسیاری از موارد، پیشگیری از «وضعیت نابسامان اقتصادی» خود است؛ این موضوع گفتمانی واقعی و غالب، ولی نمایی ناقص از واقعیت موجود است.

سلامت یک کالای استراتژیک است و دولت نمی‌تواند آن را به دست‌های نامرئی عرضه و تقاضا بسپارد؛ و دقیقاً به همین دلیل باید به ابعاد گسترده‌ی تضعیف سلامت مردم در اثر کاهش رشد تعرفه‌ها در مقایسه با تورم توجه نمود.

در جریان همه‌گیری کنونی (کووید ۱۹) پزشکان ثابت کردند بر عهد و سوگند خود وفادارند و در مسیر انجام وظیفه حتی از ایثار جان دریغی ندارند. اما پافشاری بر عدم افزایش تعرفه‌ها متناسب با افزایش تورم، مشکلات متعددی را به‌وجود آورده که در آینده نیز بر آن افزوده خواهد شد:

الف- افت کیفیت خدمات پزشکان

با اجرای سازوکارهای کنونی مقابله با اثرات تورم و نسبت نامناسب درآمد به هزینه، کیفیت خدمات پزشکان کاهش می‌یابد:

الف-۱- افزایش ساعت کار گاهی تا ۱۸ ساعت در روز به همراه کاستن از ساعت خواب و استراحت که منجر به خستگی پزشک، کاهش تمرکز و افت کیفیت خدمات و حتی افزایش خطاهای ناخواسته پزشکی می‌شود. شواهد علمی کافی برای این ادعا وجود دارد.

الف-۲- هنگامی که راه‌حلهایی موازی و چندگانه برای پاسخ تشخیصی و درمانی به یک مشکل بالینی وجود دارد، برخی از پزشکان به شکل ناخودآگاه تمایل به ارائه خدماتی پیدا می‌نمایند که در واحد زمان بهتر بتواند رابطه هزینه-منفعت را در جهت جبران مشکلات مالی پزشک برآورده سازد. چنین اقدام‌هایی، در چهارچوب قانون هم امکان‌پذیر است.

ب- اثر بر سیستم آموزش پزشکی

ب-۱- عدم رشد مناسب تعرفه‌ها گرایش به تخصص‌های پزشکی را به سمت رشته‌هایی خواهد برد که در واحد زمان درآمدزایی بیشتری خواهند داشت و عملاً رشته‌ها به خوب و بد تقسیم می‌شوند و متأسفانه نظام کنونی امتحان ورودی نیز نوع توانمندی و علاقه ذاتی پزشک جوان در انتخاب رشته را در نظر نمی‌گیرد و همین مسیر را تقویت می‌نماید. بسیاری از رشته‌های تخصصی

پزشکی که در گذشته جذب‌کننده‌ی بهترین استعدادها بودند اکنون در انتهای فهرست انتخاب قرار گرفته‌اند. ۶۱، واحد ۲

No. : _____

Date : _____

Ref. : _____

شماره : _____

تاریخ : _____

پیوست : _____

ب- فقدان علاقه یا عدم انطباق نوع توانمندی ورودی‌های اکثر رشته‌ها، انگیزه آموزشی را در آن رشته‌ها پایین آورده، فرسودگی شغلی را افزایش می‌دهد و در نهایت باعث اتلاف سرمایه‌های کشور و افت کیفیت خدمات مربوطه خواهد شد.

پ- افزایش مهاجرت پزشکان جوان

عدم امکان جذب کلیه متقاضیان رشته‌های جذابِ پردرآمد، تمایل به مهاجرت را در میان پزشکان جوان افزایش می‌دهد.

ت- کاهش انگیزه ورود افراد مستعد به رشته پزشکی

اساساً نگرانی از این‌که پس از سال‌ها تحصیل و خدمت خارج از مرکز، درآمد پزشک معادل کسی بشود که با یک سال آموزش حرفه‌ای، چندین سال زودتر به همان سطح از استانداردهای معیشتی می‌رسد و حدود ۱۲ تا ۱۵ سال بدون احتساب سال‌های طرح، زودتر از او وارد بازار کار می‌شود و از شیب تند تورم عقب نمی‌افتد، جذابیت رشته پزشکی و انگیزه ورود افراد مستعد به این رشته را کم می‌کند و علاقه به مهاجرت را افزایش می‌دهد.

ث- شکست طرح گسترش شبکه بهداشتی

یکی از علل شکست طرح گسترش شبکه بهداشتی در مناطق شهری، وجود متخصصان سهل‌الوصول و ارزان در شهرهاست. چه کسی حاضر است وقتی می‌تواند پزشک متخصص را با هزینه پایین انتخاب کند سراغ مرکز بهداشت شهری برود. حال آن‌که در بهترین و کارآمدترین سیستم‌های بهداشتی-درمانی دنیا ابتدا پزشکان عمومی یا پزشکان خانواده به مردم خدمات می‌دهند و مراجعان فقط در صورت ضرورت به متخصص ارجاع می‌شوند. مزایای چنین سیستمی جلوگیری از هدر رفتن منابع مالی دولت‌ها و بیمه‌ها و غربالگری و پیشگیری اولیه مناسب و پی‌گیری فعال است. در کشورهایی که نظام بهداشتی و غربالگری فعال و با پوشش گسترده دارند، یکی از عوامل مشوق مراجعه به نظام بهداشتی، تفاوت بارز میان تعرفه نظام دولتی و پزشکان متخصص بخش خصوصی است. مسلماً چنین سیستمی با نظام سلامت، گسترش شبکه بهداشتی و طرح پزشک خانواده انطباق بیشتری داشته و در نهایت تأمین‌کننده‌ی مناسب‌تر سلامت است.

تغییر گفتمان:

و به طور خلاصه پایین نگه‌داشتن سقف تعرفه‌ها در ابتدا بیشترین ضرر را به سلامت مردم و بیمارانی که به حق شایسته کرامت هستند خواهد زد و در درجه دوم به بی‌عدالتی و مشکلات معیشتی پزشکان دامن می‌زند. امید است با توجه به موارد پیش‌گفت، نسبت به تبیین و اقناع کلیه ذی‌اثران در مورد تعرفه‌های پزشکی اقدام و از تداوم تصمیم‌های غیرکارشناسی پیشگیری فرمایید.

دکتر مریم رسولیان
رئیس انجمن علمی روانپزشکان ایران

رونوشت: رییس محترم سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران

تهران، خیابان کارگر شمالی، خیابان بیستم، خیابان جانبازان، خیابان بیست و یکم، پلاک ۶۱، واحد ۲

Unit 2, No. 61, 21st Ave, Janbazan Ave., 20th Ave., North Kargar St., Tehran 1437645571, IRAN